

Zavarovalniške goljufije skozi oči in izkušnje državnega tožilca

Nikolaja Hožič

višja državna tožilka

Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani

Uvod

- Kazenski zakonik (KZ-1) kaznivega dejanja zavarovalniške goljufije kot samostojnega kaznivega dejanja ne pozna
- Kaznivo dejanje goljufije po prvem odstavku 211. člena Kazenskega zakonika (KZ-1) stori kdor z namenom, da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, spravi koga z lažnivim prikazovanjem ali prikrivanjem dejanskih okoliščin v zmotu ali ga pusti v zmoti in ga s tem zapelje, da ta v škodo svojega ali tujega premoženja kaj stori ali opusti

-
- ▶ **Kaznivo dejanje „zavarovalniške“ goljufije** po drugem odstavku 211. člena KZ-1 stori kdor z namenom iz prejšnjega odstavka (da sebi ali komu drugemu pridobi protipravno premoženjsko korist) **v zavarovalništvu ob sklenitvi pogodbe navede lažne podatke** ali **zamolči pomembne podatke, sklene prepovedano dvojno zavarovanje** ali **sklene zavarovalno pogodbo potem ko je zavarovalni ali škodni primer že nastopil, ali lažno prikaže škodni dogodek**

Sodna praksa

- **Inkriminirana so pripravljalna dejanja, to je faza pred izvršitvijo** oziroma pred začetkom izvrševanja **zakonskih znakov kaznivega dejanja goljufije**
- Kriterij za razmejitev med inkriminiranimi pripravljalnimi dejanji in poskusom oziroma dokončanim kaznivim dejanjem je **trenutek, ko storilec lažni škodni dogodek prikaže** tistemu od kogar zahteva plačilo oziroma protipravno premoženjsko korist, torej **zavarovalnemu agentu oziroma zavarovalnici** od katere zahteva zavarovalnino z namenom pridobitve protipravne premoženjske koristi
- Subsidiarna narava pripravljalnih dejanj iz drugega odstavka 211. člena KZ-1
- Sodbe Vrhovnega sodišča RS I Ips 133/2009 z dne 28.5.2009, I Ips 32/2009 z dne 4.6.2009, I Ips 1718/2010 z dne 22.3.2012

Kazenska ovadba

- Ovadba **se poda pristojnemu državnemu tožilcu** pisno ali ustno. Če je ovadba podana sodišču, policiji ali nepristojnemu tožilcu jo ta sprejme in takoj pošlje pristojnemu državnemu tožilcu (3. odstavek 147. člena Zakona o kazenskem postopku - ZKP)
- **Policija zbere obvestila** in opravi druge ukrepe, ki so potrebni za odločitev državnega tožilca, vendar najkasneje v 30 dneh od podaje ovadbe, če v tem času ne more zbrati potrebnih podatkov, pošlje državnemu tožilcu ovadbo z navedbo predvidenega roka za predložitev poročila v dopolnitev ovadbe

Krajevna pristojnost

- ▶ Člen 26 ZKP določa, da je krajevno pristojno praviloma sodišče na katerega območju je bilo **kaznivo dejanje storjeno ali poskušeno**. Člen 19 Kazenskega zakonika (KZ-1) pa določa v prvem odstavku, da je kaznivo dejanje storjeno na kraju na katerem je storilec delal ali bi moral delati, kakor tudi na kraju, na katerem je nastala prepovedana posledica
- ▶ **Krajevna pristojnost državnega tožilca** se določa po določbah, ki veljajo za pristojnost sodišča tistega območja, za katerega je tožilec postavljen

Stvarna pristojnost

- ▶ Za temeljno kaznivo dejanje goljufije po prvem odstavku 211. člena KZ-1 je pristojno **okrajno sodišče**, enako velja tudi za priviligirano obliko po petem odstavku 211. člena, „**zavarovalniško**“ **goljufijo** po drugem odstavku 211. člena in za 6.odstavek 211. člena
- ▶ Za ostale oblike goljufije – kvalificirani obliki po tretjem in četrtem odstavku 211 člena je pristojno **okrožno sodišče**

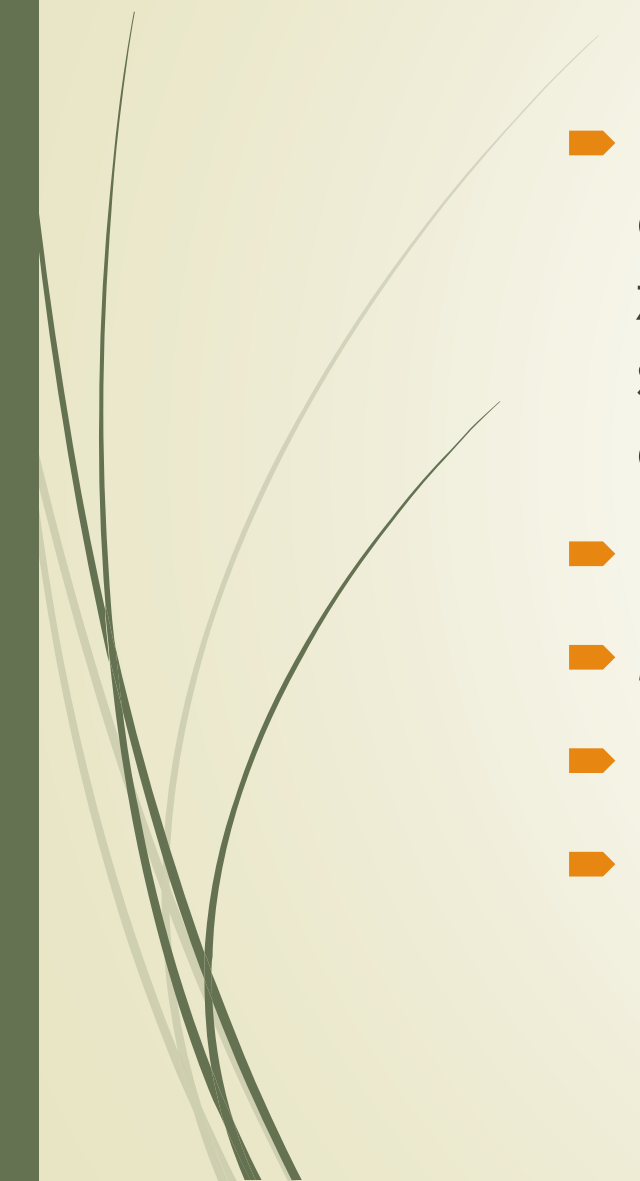
Predpisana kazen in zastaranje

- ▶ Za temeljeno kaznivo dejanje je predpisana kazen zapora **do treh let** (prvi odstavek 211. člena KZ-1) in je zastaralni rok za kazenski pregon **deset let** (4.točka prvega odstavka 90. člena KZ-1)
- ▶ Za „zavarovalniško“ goljufijo po drugem odstavku 211. člena je predpisana kazen **do enega leta** zapora, za privilegirano obliko po petem odstavku 211. člena **denarna kazen ali zapor do enega leta** in enako za šesti odstavek 211. člena KZ-1. Zastaralni rok je **šest let** (peta točka prvega odstavka 90. člena)
- ▶ Za kvalificirano obliko goljufije po tretjem odstavku 211 člena je zgrožena kazen **ena do osem let**
- ▶ Za dejanje po četrtem odstavku 211 člena je zagrožena kazen **ena do deset let**
- ▶ V obeh primerih je zastaralni rok **dvajset let** (3.točka prvega odstavka 90. člena KZ-1)

Dokazi

- ▶ Listine – zavarovalne pogodbe, zavarovalne police za avtomobilska zavarovanja, prijava škode, odškodninski zahtevki iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti, splošni pogoji za zavarovanje avtomobilske odgovornosti, prometno dovoljenje...
  - ▶ Izjave oseb
  - ▶ Materialni dokazi - sledi
  - ▶ Fotografije
  - ▶ Izvedenci
-

Različni osumljenci

- ▶ Zavarovanci in druge fizične osebe
- ▶ **Policisti** - podana izključna krajevna in stvarna pristojnost Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili (**Posebni oddelek**), ki je samostojna notranja organizacijska enota s posebnim položajem pri **Specializiranem državnem tožilstvu**
- ▶ Zavarovalni agentje, cenilci

Udeležba več oseb pri kaznivem dejanju

- ▶ **Napeljevalec** je oseba, ki drugega naklepoma napelje, da stori kaznivo dejanje in se kaznuje, kakor da bi dejanje storil sam(prvi odstavek 36 člena KZ-1)
- ▶ **Pomagač** je tisti, ki naklepoma pomaga storilcu pri naklepnem kaznivem dejanju in se kaznuje, kakor da bi ga storil sam, sme pa se kaznovati tudi mileje (prvi odstavek 38. člena KZ-1)
- ▶ **Sostorilec** je namreč tisti, ki skupaj z drugim stori kaznivo dejanje, tako da zavestno sodeluje pri storitvi ali kako drugače odločilno prispeva k storitvi (drugi odstavek 20. člena KZ-1)

Predstavnik zavarovalnice kot priča

- ▶ Pooblastilo zavarovalnice
- ▶ Relevantni podatki o samem kaznivem dejanju
- ▶ **Natančni in specificirani podatki o višini škode**, ki jo je zavarovalnica utrpela. Tudi če je dejanje ostalo pri poskusu
- ▶ **Premoženjskopravni zahtevek**
- ▶ Začasno zavarovanje

Prispevek zavarovalnice pri pospešitvi kazenskega postopka

- **Postopek odloženega pregona** po členu 162. ZKP (pri kaznivih dejanjih pri katerih je predpisana denarna kazen ali zapor do treh let, torej za kazniva dejanja goljufije tako po prvem kot tudi drugem, petem in šestem odstavku 211. člena KZ-1)
- **soglasje zavarovalnice**
- tožilec lahko naloži, da **osumljenec odpravi ali poravnava škodo**
- **obtožni predlog** s predlogom, da sodišče izda **kaznovalni nalog**, s katerim obdolžencu izreče predlagano kazensko sankcijo ali ukrep, ne da bi opravilo glavno obravnavo (prvi odstavek 445a člena KZ-1)
- Sodišče izda sodbo s kaznovalnim nalogom in lahko izreče **pogojno obsodbo s posebnim pogojem**, v skladu s katerim mora obdolženec v določenem roku vrniti premoženjsko korist do katere je prišel s kaznivim dejanjem ali povrniti škodo, ki jo je povzročil s kaznivim dejanjem

Trdni dokazi in dobra kazenska ovadba
sta temeljna podlaga za hitro in
kvalitetno odločitev državnega tožilca

Hvala za vašo pozornost